

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Medlov, okres Olomouc

783 82 Medlov 79

Identifikátor školy: 600 140 831

Termín konání orientační inspekce: 22. - 24. leden 2002

Čj.	132 36/02 - 011032
Signatura	om2cv108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Medlov, okres Olomouc byla zařazena Školským úřadem Olomouc do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jako zálohovaná organizace posledním platným rozhodnutím ze dne 1. 9. 1998 s čj. 313 - 02 - 02.

Ve školním roce 2001/2002 navštěvuje 9 tříd 1. - 9. ročníku 153 žáci, z nichž 42 dojíždí ze 4 okolních obcí.

Škola sdružuje základní školu s kapacitou 190 žáků a školní družinu (ŠD) s kapacitou 25 žáků. Kapacita školy je využita na 80, 5 %. Objekt školy tvoří dvě starší budovy, vzdálené od sebe asi 500 m. V jedné z nich jsou umístěny třídy 5. - 9. ročníku, v odloučeném pracovišti jsou třídy 1. - 4. ročníku a jedno oddělení školní družiny. Výuka tělesné výchovy probíhá v sále Obecního domu. Výuka všech tříd se řídí vzdělávacím programem Základní škola čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce (ČŠI) posuzovala kvalitu vzdělávání především na základě hospitační činnosti ve vybraných třídách 1. a 2. stupně v předmětech český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, přírodopis a chemie. Podkladem pro hodnocení byla i kontrola povinné a další vedené dokumentace, záznamů v sešitech a písemných žakovských prací.

Český jazyk

Rozvržení učiva v tematických plánech nerespektuje všechny úpravy a dodatky vzdělávacího programu Základní škola platné k 1. 9. 1998. Pro složku českého jazyka čtení nebyly v jednotlivých ročnících stanoveny příslušné výukové cíle. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno, že psaní ve 4. a 5. ročníku nebylo zapisováno.

Výukové cíle byly zaměřeny převážně na opakování a upevnování znalostí mluvnického učiva a rozvoj čtenářských dovedností. Organizace výuky z hlediska časového rozvržení měla převážně velmi dobrou úroveň. Výuka byla řízena frontálně, skupinová a samostatná práce s diferencovanými úkoly byla zařazována jen ojediněle. Při samostatné práci poskytovaly všechny učitelky žákům individuální pomoc. Žáky motivovala kontrola a hodnocení výsledků řešení společných i samostatných úkolů. V závěru všech vyučovacích hodin bylo prováděno shrnutí, hodnocení práce a zadávání domácích úkolů s případným vysvětlením.

V žakovských knížkách měli žáci dostatek známek. Písemný projev žáků v sešitech byl učitelkami kontrolován a opravován. Zadáni čtvrtletních prací korespondovalo s učebními osnovami, výsledky byly s žáky probírány, v případě potřeby bylo učivo znovu zopakováno.

Vstupní motivace byla většinou zaměřena na pouhé sdělení obsahu a stanovení cílů vyučovacích jednotek. Průběžně byli žáci motivováni zařazováním didaktických her a soutěží. Řešení problémů formou diskuse bylo ojedinělé.

Způsob komunikace s žáky navozoval ve výuce příznivou atmosféru. Občas byly pokyny učitelek zbytečně opakovány. Průvodním jevem v těchto případech byla nepozornost a nekázeň některých žáků.

Výuka českého jazyka měla průměrnou úroveň.

Matematika

Vyučovací hodiny byly pečlivě připravené, výuka byla při převládajícím frontálním způsobu zaměřena na opakování, výklad nového učiva, procvičování a samostatnou práci žáků. Učivo bylo prezentováno srozumitelně a věcně správně, učitelky dbaly na přesnost matematického vyjadřování. Vzorně připravené zápisy na tabulích usnadňovaly plynulé probírání učební látky. Výuka byla účelně řízena, střídáním přímé a nepřímé práce byl vytvářen prostor pro individuální potřeby žáků. Nové učivo mělo logickou návaznost na předcházející, bylo dostatečně vysvětleno a procvičeno. Učebnice a učební pomůcky byly efektivně využívány nejen k demonstraci při výkladu, ale také při samostatné práci žáků. Přiměřeně náročný byl výběr, sled a množství příkladů učiva geometrie. K negativům výuky patřilo málo příkladů k individuálnímu procvičování, formy práce, které umožňovaly žákům jen pasivní opisování z tabule a používání příliš opotřebovaných folií při práci s učebnicemi.

Během výuky byli žáci pozitivně motivováni prováděním sebekontroly, zpestřením bylo zadávání úkolů s praktickým zaměřením. Učitelky se opíraly se o zkušenosti žáků a využívaly výchovných momentů pro posilování mezilidských vztahů.

Výkony žáků byly hodnoceny objektivně, klasifikace odpovídala úrovni zvládnutí učiva a zohledňovala individuální schopnosti žáků.

Výuka matematiky měla velmi dobrou úroveň.

Skupina předmětů - prvouka, přírodověda, přírodopis

Probírané učivo prvouky a přírodovědy rámcově souhlasí s učebními osnovami, učební celky jsou logicky uspořádány a v jednotlivých ročnících na sebe navazují. Do tematických plánů učiva přírodovědy však nebyl zařazen a v rozporu s učebními osnovami není probírán učební celek formující postoje žáků ke zdravému životnímu stylu - výchova ke zdraví.

Členění učiva přírodopisu v jednotlivých ročnících odpovídá cyklu přírodovědného vzdělání vedeného v učebních osnovách pod názvem ekologický přírodopis.

Výuka přírodovědných předmětů v rozpětí 2. - 8. ročník měla rozdílné pojetí, aplikované výukové metody však měly společné znaky, které umožňovaly jednotné posouzení. Strukturace probíraného učiva byla postavena na postupném rozvíjení přírodovědných pojmů v závislosti na věkových a dalších zvláštnostech žáků. V prvouce a přírodovědě se žáci seznamovali s pojmy vyvozenými na elementární úrovni, v přírodopise byl jejich obsah zpřesňován a rozvíjen. V prvouce byly uplatňovány soutěživé formy práce, které žáky vhodně motivovaly, podporovaly jejich zájem, zvyšovaly aktivitu. Psychorelaxační význam měly úkoly, jejichž řešení bylo spojeno s pohybem žáků ve třídě. Mezi klady výuky přírodovědy patřily skupinová práce a řízený rozhovor, při němž byly uváděny názorné příklady, využity elementární pokusy i zkušenosti žáků. Nevhodná organizace skupinové práce se však podílela na projevech spontaneity až nekázně žáků. V přírodopise byl výrazně preferován řízený rozhovor, žákům byl poskytován prostor pro vyjádření vlastních názorů. Při výkladu nového učiva byl sledován výukový i výchovný cíl, žáci získávali znalosti a dovednosti v žádoucím rozsahu a tempu, způsob objasňování učiva byl adekvátní tomu, aby je žáci mohli aplikovat. Zapamatování učiva usnadňovalo vhodné využití názoru.

Velmi účinná byla vstupní motivace, při níž učitel v návaznosti na předchozí učivo seznámil žáky se svým záměrem, upozornil je na předpokládaná úskalí a požádal o spolupráci. K průběžné motivaci žáků často přispívaly soutěže a hry. Motivační a povzbuzující účinek mělo také pozitivní hodnocení a sebehodnocení. Prostor pro závěrečné zhodnocení výkonu žáků a ukončení lekcí však ve všech vyučovacích hodinách nebyl vytvořen.

Žáci nebyli důsledně vedeni k souvislému slovnímu projevu a nerozvíjeli své komunikativní

dovednosti. K výuce projevovali většinou pozitivní vztah, byli aktivní a spolupracovali.

Úroveň výuky skupiny přírodovědných předmětů byla celkově velmi dobrá.

Chemie

Obsah a rozsah výuky je v tematických plánech učiva stanoven vzhledem ke vzdělávacím potřebám žáků v souladu s učebními osnovami. Výukové cíle byly vhodně stanoveny s přihlédnutím k návaznosti na předcházející učivo.

Ve vyučovacích hodinách s podobnou strukturou se projevilo jako výrazný motivační prvek zapojení žáků do výuky prostřednictvím předem připravených žákovských referátů, jejichž obsah korespondoval s probíraným učivem. Pozitivem bylo také získávání nových poznatků při cíleném pozorování průběhu demonstračních pokusů doprovázených slovním výkladem učitelky, pod jejímž vedením žáci prováděli analýzu a vyvozovali závěry.

Žákovské referáty, které přímo nezapadaly do obsahu učiva, neřešily jeho problematiku a nevystihovaly podstatu věci, nebyly využity efektivně. Při následném provádění zápisů jejich obsahu do sešitů docházelo ke ztrátě dynamičnosti výuky.

Při klasifikovaném zkoušení si učitelka kladením srozumitelných otázek ověřovala výchozí znalosti a dovednosti žáků i pochopení vztahů mezi poznatky. Zkoušení mělo ucelenou myšlenkovou strukturu, objektivní a zdůvodněné hodnocení poskytovalo vyučující zpětnovazební informace pro posouzení efektivity vlastní práce. Zpětnovazební charakter mělo také vyhodnocení samostatné žákovské práce. Probrané učivo bylo důkladně procvičováno a upevňováno. V závěru vyučovacích hodin nechyběl prostor k ukončení lekcí, bylo prověřováno splnění výukových cílů a zhodnoceny výkony žáků.

Pozitivní vztahy mezi učitelkou a žáky jsou postaveny na přirozené autoritě a důsledném dodržování stanovených pravidel komunikace. Žáci cítili ze strany učitelky zájem o jejich učení, pracovali soustředěně, ochotně plnili její pokyny. Ve třídách byla klidná pracovní atmosféra.

Úroveň výuky chemie byla velmi dobrá.

Na základě hospitační činnosti, posouzení písemností žáků a příslušné pedagogické dokumentace, byla úroveň výuky ve sledovaných předmětech na 1. a 2. stupni hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka probíhala ve standardních kmenových učebnách, které prostorově vyhovují počtu žáků, umožňují změnu pracovního místa a tím i účinnou relaxaci. Místnosti jsou jednoduše ale účelně a esteticky upraveny. Pracovní místa jsou vybavena převážně starším, inovovaným a postupně dokupovaným novým žákovským nábytkem, který respektuje rozdíly ve vzrůstu žáků. Učitelé mají k dispozici starší učební pomůcky, které umožňují realizaci vzdělávacího programu. S ohledem na aktualizaci učiva je nutná jejich modernizace. Mnohé pomůcky si učitelé zhotovují sami. Žákovská knihovna obsahuje dostačující množství titulů dětské i odborné literatury a také soubory knih pro společnou četbu. Nově vybudovaná učebna, která je vybavena výpočetní technikou, umožňuje pracovat s výukovými programy. Žáci používají platné učebnice různých nakladatelství.

Vyučovací předměty jsou do rozvrhu vhodně zařazeny. ČŠI zjistila zkrácení přestávky o 5 minut mezi 5. a 6. vyučovací hodinou. Ředitelka školy toto opatření zdůvodnila nutností zajistit odjezd dojíždějících žáků vhodným autobusovým přípojem. Psychohygienické zásady

byly z hlediska pracovního tempa a organizace výuky v převážné míře respektovány. Ke střídání přímého vedení a samostatné nebo skupinové práce docházelo jen v omezené míře. Některé učitelky věnovaly pozornost správnému sezení žáků a posazení praváků s leváky, bylo však zjištěno tolerování vadného držení psacích potřeb.

Žáci většiny tříd jsou vyučováni učiteli s předepsanou kvalifikací. Ve třídách, kde není požadavek odborné a pedagogické způsobilosti splněn, nebyla zjištěna výrazně nižší kvalita výuky.

Koncepce dlouhodobého rozvoje školy a úkoly ročního plánu práce jsou vymezeny rámcově a spíše deklarovány, než plánovitě rozpracovány do konkrétních kroků. Stanovení koncepčních záměrů předcházelo provedení analýzy situace ve škole. Součástí systému jsou měsíční plány práce s přesnými organizačními pokyny k plánovaným i aktuálně zařazovaným akcím. Plnění plánovaných úkolů je vedením školy sledováno. Potřeby a zájmy žáků jsou uspokojovány vyhovující nabídkou volitelných předmětů. Práce s žáky, u nichž byla diagnostikována některá ze specifických poruch učení a chování, je jednou z priorit ve výchovně-vzdělávací oblasti. Učební plán na školní rok 2001/2002 byl sestaven v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola.

Systém organizování je vytvořen, základní pravidla chodu školy jsou vymezena řádem školy a organizačním řádem. Obě vedoucí pracovnice (ředitelka školy a její zástupkyně) mají oblast řízení školy rozdělenou s jasným vymezením kompetencí. Organizační uspořádání školy má vzhledem k existenci odloučeného pracoviště 1. stupně některé dílčí organizační nedostatky, které však nemají zásadní vliv na kvalitu výchovně-vzdělávací činnosti (např. chybí písemné vymezení úkolů učitelce, která byla pověřena dozorem na odloučeném pracovišti, předávání informací mezi pracovišti nemá stanovená pravidla, kritéria pro přiznávání nenárokových složek platu jsou velmi obecná).

Metodické orgány školy nejsou ustanoveny, řešení problémů je součástí jednání pedagogické rady. Záznamy z porad tuto skutečnost dokládají. Absence metodických orgánů však není přínosem pro školu, v jejímž pedagogickém sboru je vyšší počet učitelů bez požadované odborné a pedagogické způsobilosti a s krátkou dobou praxe. Individuální projednávání odborných problémů ve výuce není bez zázemí metodických orgánů dostatečně efektivní. Vedení povinné dokumentace školy má velmi dobrou úroveň.

Informační systém mezi školou a rodiči je funkční. Kontrolou žákovských knížek bylo zjištěno pravidelné poskytování informací o prospěchu a chování žáků. Třídní schůzky s rodiči jsou konány podle plánu, jejich průběh je hodnocen. Informace o práci školy jsou zveřejňovány také v místním tisku.

Výroční zpráva o činnosti školy byla zpracována v souladu s právními předpisy a byla prokazatelně projednána se všemi pracovníky.

Vedení školy umožnilo třem vyučujícím studium k doplnění vzdělání pro výuku na základní škole, zástupkyně ředitelky studuje management. K průběžnému vzdělávání učitelů však nejsou vytvořeny optimální podmínky. S dobrým počítačovým vybavením nově vybudované odborné pracovny se seznámili jen někteří učitelé. Pro zajištění případné výuky anglického jazyka nebyly vytvořeny podmínky, spolupráce s okolními školami je v tomto směru nedostatečná. Obecně stanovená kritéria pro hodnocení kvality práce bez zdůraznění priorit neposkytuje učitelům odpovídající motivaci. Je zajištěno pravidelné vzdělávání učitelů v oblasti specifických poruch učení. V knihovně je dostatečný počet titulů zabývajících se těmito poruchami i jejich nápravou. K seznamování s novými vyučovacími metodami a formami práce mohou učitelé využívat některá odebíraná odborná periodika.

Zaměření kontrol je dáno sestaveným plánem kontrolní činnosti, který vychází z potřeb školy pro všechny okruhy jejího řízení. Vedení pedagogické dokumentace je věnována náležitá

pozornost, při namátkové kontrole nebyly zjištěny závažné nedostatky. Provádění hospitací umožňuje vedení školy získávat dostatek informací o podmínkách a průběhu výchovně-vzdělávací práce a spolehlivě je hodnotit. O výsledcích kontroly kvality práce pedagogů jsou vedeny záznamy. Jsou prováděny také kontroly frekvence známek a klasifikace, které poskytují přehled o úrovni výsledků učení žáků. Chybí však analytické zpracování výsledků těchto kontrol a přijímání opatření k nápravě zjištěných nedostatků. Nedůslednost se projevila i v oblasti kontroly plnění učebních osnov. ČŠI zjistila, že v rámci časové dotace pro předměty přírodověda a vlastivěda ve 4. a 5. ročníku nebyl probírán tematický celek výchova ke zdraví.

Podmínky vzdělávání z hlediska psychohygieny, materiálního a personálního zabezpečení, plánování i kontroly, jsou hodnoceny jako dobré. Vytvořený organizační systém s dílčími nedostatky má průměrnou úroveň. Také ve vedení a motivování byly zjištěny nedostatky. Podmínky vzdělávání jsou celkově dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 1998 čj. 313 - 02 - 02
- Vybraná povinná dokumentace školy: rozvrh hodin, řád školy, třídní knihy školního roku 2001/2002, třídní výkazy, katalogové listy, dokumentace žáků se zdravotním postižením, zápisy z jednání pedagogické rady, personální dokumentace zaměstnanců (doklady o dosaženém vzdělání pedagogů)
- Koncepce dlouhodobého rozvoje školy, plány práce (roční, měsíční, plán kontrolní činnosti)
- Dokumentace ředitelky školy: organizace školy pro školní rok 2001/2002, provozní řády, hospitační záznamy, kritéria pro osobní příplatky a odměny
- Tematické časové plány učiva sledovaných předmětů pro školní rok 2001/2002
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001
- Vybrané žákovské knížky, deníčky, sešity, písemné práce žáků z českého jazyka a matematiky

ZÁVĚR

- ***Výuka probíhá podle schválených učebních dokumentů. Plánované i probírané učivo bylo v souladu s učebními osnovami deklarovaného vzdělávacího programu s výjimkou přírodovědy ve 4. a 5. ročníku.***
- ***V plnění učebních osnov a v tematickém rozvržení učiva český jazyk byly zjištěny nedostatky.***
- ***Při výuce byly zpravidla používány vhodné metody a formy práce, které odpovídaly výukovým cílům. Převládající frontální způsob výuky byl ojediněle doplňován aktivizujícími formami. Pozitivním rysem bylo uplatňování zásady názornosti.***

V některých hodinách chybělo závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků. Učitelé svým přístupem k žákům pozitivně ovlivňovali psychosociální podmínky výuky.

- *Materiálně-technické a psychohygienické podmínky umožňují plnit zvolený vzdělávací program, jejich úroveň je dobrá.*
- *Výuka není po stránce stanovené odborné a pedagogické způsobilosti plně zajištěna.*
- *Systém operativního řízení je dostatečně účinný, plánování je i přes zjištěné dílčí nedostatky funkční. Organizační uspořádání je jednoduché, odpovídá potřebám školy, ve vedení a motivování jsou dílčí nedostatky.*
- *Kontrola má stanovené cíle. Nedostatky byly zjištěny v oblasti plánování výuky a plnění učebních osnov.*

Poslední orientační inspekce zaměřená na posouzení podmínek pro vzdělávání a úroveň výuky proběhla dne 25. 5. 1998.

V oblasti materiálně-technického zabezpečení výuky a v psychohygienických podmínkách došlo k pozitivním změnám. Ostatní podmínky vzdělávání a jeho průběh zůstaly na stejné úrovni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeněk Krejčířík	Krejčířík v. r.
Členové týmu	PaedDr. Rudolfa Kukulová	Rudolfa Kukulová v. r.

V Olomouci dne 28. ledna 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. 2. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Helena Řeháková

Mgr. Helena Řeháková v. r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
--------------------	-----------------------------------

Neplní, není v souladu	<i>Nedodržíje, nečerpá účelně, efektivně</i>
------------------------	--

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Olomouckého kraje odbor školství, mládeže a tělovýchovy Jeremenkova 40 A 779 00 Olomouc	2002 - 02 - 21	132 65/02
Zřizovatel: Obec Medlov Obecní úřad Medlov 783 82 Medlov 194	2002 - 02 - 21	132 66/02

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány